

Byla T-417/05

Endesa, SA prieš Europos Bendrijų Komisiją

„Konkurencija — Koncentracija — Reglamentas (EB) Nr. 134/2004 — Elektros energijos rinka — Sprendimas, kuriuo koncentracija pripažįstama nesanti Bendrijos masto — Apyvartos apskaičiavimas — Apskaitos normos — Pataisos — Įrodinėjimo pareiga — Teisė į gynybą“

2006 m. liepos 14 d. Pirmosios instancijos teismo (trečioji kolegija) sprendimas II - 2541

Sprendimo santrauka

- 1. Konkurencija — Koncentracijos — Komisijos tyrimas — Pareiga per dešimt dienų išnagrinėti prašymą patikrinti koncentraciją
(Tarybos reglamento Nr. 139/2004 22 straipsnio 3 dalis)*
- 2. Konkurencija — Koncentracijos — Komisijos tyrimas
(Tarybos reglamentas Nr. 139/2004)*

3. *Konkurencija — Koncentracijos — Komisijos tyrimas — Komisijos kompetencija, apribota Bendrijos masto koncentracijomis*
(EB 10 straipsnis; Tarybos reglamento Nr. 139/2004 1 straipsnio 1 dalis ir 21 straipsnis)

4. *Konkurencija — Koncentracijos — Komisijos tyrimas — Komisijos pareigos skundą dėl pareigos pranešti neįvykdymo pateikusio asmens atžvilgiu*
(Tarybos reglamentas Nr. 139/2004)

5. *Konkurencija — Koncentracijos — Bendrijos masto koncentracija — Vertinimo kriterijai*
(Tarybos reglamento Nr. 139/2004 5 straipsnis)

6. *Konkurencija — Koncentracijos — Bendrijos masto koncentracija — Vertinimo kriterijai*
(Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1606/200 4 straipsnis; Tarybos reglamento Nr. 139/2004 5 straipsnis; Komisijos reglamentas Nr. 707/2004)

7. *Konkurencija — Koncentracijos — Bendrijos masto koncentracija — Vertinimo kriterijai*
(Tarybos reglamentas Nr. 139/2004; Komisijos pranešimas 98/C 66/04)

8. *Konkurencija — Koncentracijos — Bendrijos masto koncentracija — Vertinimo kriterijai*
(EB 95 straipsnio 1 dalis; Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1606/200; Tarybos reglamento Nr. 139/2004 1 ir 5 straipsniai)

9. *Konkurencija — Koncentracijos — Bendrijos masto koncentracija — Vertinimo kriterijai*
(Tarybos reglamentas Nr. 139/2004; Komisijos pranešimo 98/C 66/04 26 ir 27 punktai)

10. *Konkurencija — Koncentracijos — Bendrijos masto koncentracija — Vertinimo kriterijai (Tarybos reglamentas Nr. 139/2004; Komisijos pranešimo 98/C 66/04 26 ir 27 punktai)*

11. *Konkurencija — Koncentracijos — Bendrijos masto koncentracija — Vertinimo kriterijai (Tarybos reglamento Nr. 139/2004 5 straipsnio 1 dalis; Komisijos pranešimo 98/C 66/04 9 ir 13 punktai)*

1. Reglamento Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės 22 straipsnio 3 dalis įpareigoja Komisiją ne vėliau kaip per dešimt dienų išnagrinėti prašymą patikrinti koncentraciją ir numato, kad, Komisijai nepriėmus sprendimo per šį laikotarpį, laikoma, jog ji priėmė sprendimą patikrinti koncentraciją remdamasi prašymu.
2. Reglamentas Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės nenumato specialios procedūros siekiant nustatyti Bendrijos masto koncentraciją. Tai, kad Komisija nenurodė skundą padavusiam asmeniui procedūros, kuria ji ketino vadovautis nagrinėdama klausimą, ar koncentracija yra Bendrijos masto, gali daryti poveikį šios procedūros pabaigoje priimto sprendimo teisėtumui tik tuomet, kai pažeidžiama teisė į gynybą.

Jei Komisija turėtų priimti sprendimą dėl koncentracijos Bendrijos masto, ji neturėtų jo priimti tol, kol bus priimtas sprendimas dėl prašymo patikrinti koncentraciją, nes priešingu atveju ji negalėtų kruopščiai, kaip reikalaujama, išnagrinėti šio klausimo.

(žr. 72, 73 punktus)

(žr. 64 punktą)

3. Iš to, kad Komisija turi išimtinę kompetenciją patikrinti Bendrijos masto koncentracijas, automatiškai neišplaukia, kad Komisija turi išimtinę kompetenciją nustatyti, ar koncentracija yra Bendrijos masto.

Šiuo klausimu pagal Reglamento dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės sąlygas visų pirma suinteresuotosios įmonės turi padaryti pirminę koncentracijos masto vertinimą ir nustatyti institucijas, kurias reikia informuoti apie planuojamą koncentraciją. Po to, kai apie koncentraciją buvo pranešta ne Komisijai, o vienos kurios valstybės narės ar kelių valstybių narių valdžios institucijoms, jos turi, atsižvelgdamos į EB 10 straipsnyje nustatytą lojalaus bendradarbiavimo pareigą ir minėto reglamento 21 straipsnį, kuriame nustatyta išimtinė Komisijos kompetencija tikrinti Bendrijos masto koncentracijas ir su ja susijęs draudimas valstybėms narėms taikyti savo nacionalinės konkurencijos teisės aktus Bendrijos masto koncentracijoms, patikrinti, ar koncentracija, apie kurią joms buvo pranešta, nėra Bendrijos masto, nurodant, jog Komisija visuomet turi teisę nuspręsti, kad koncentracija, priešingai nei mano valstybės narės, yra Bendrijos masto ir patenka į jos išimtinę kompetenciją.

nustatoma Komisijos pareiga savo iniciatyva įsitikinti, kad bet kuri koncentracija, apie kurią jai nebuvo pranešta, iš tikrųjų nėra Bendrijos masto. Tačiau gavusi įmonės, manančios, jog koncentracija, apie kurią Komisijai nebuvo pranešta, yra Bendrijos masto, skundą, Komisija turi priimti sprendimą dėl savo, kaip priežiūros institucijos, kompetencijos. Šiomis aplinkybėmis iš esmės skundą padavęs asmuo privalo įrodyti savo skundo pagrįstumą, nes Komisija, atsižvelgdama į gero administravimo interesą, turi išsamiai ir nešališkai išnagrinėti skundus, su kuriais į ją buvo kreiptasi, ir motyvuotai atsakyti į skundą padavusio asmens argumentus, kuriais siekiama įrodyti, kad koncentracija patenka į Komisijos išimtinę kompetenciją.

(žr. 100 punktą)

(žr. 98, 99 punktus)

4. Reglamente Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės nėra konkrečios nuostatos, kurioje būtų aiškiai
5. Priimdama sprendimą dėl koncentracijos Bendrijos masto, Komisija negali kiekvienu atveju būti laikoma įpareigota savo iniciatyva patikrinti, kad jai pateiktos patvirtintos finansinės ataskaitos

patikimai atspindi tikrovę, bei ištirti visas numatomas pataisas. Ji turi jas išnagrinėti tik tuomet, kai Komisijos dėmesys atkreipiamas į ypatingas problemas.

(žr. 115 punktą)

6. Priimant sprendimą dėl koncentracijos Bendrijos masto Reglamente Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės dėl praktinių priežasčių neišvengiamai remiamasi ankstesniais finansiniais metais apskaičiuota apyvarta. To priežastis yra ta, kad paprastai pavirtintos finansinės ataskaitos egzistuoja tik visiems paskutiniams finansiniams metams, nes vėlesnių laikotarpių finansinės ataskaitos nesuteikia garantijų, kurias suteikia auditorių patikrintos finansinės ataskaitos.

Kiek tai susiję su 2005 m. įvykdytos koncentracijos kontrole, minėto reglamento 5 straipsnio prasme paskutiniųjų finansinių metų finansinės ataskaitos yra susijusios su 2004 metais. Įmonė, privalanti parengti metines finansines ataskaitas, kurios turi būti patikrinamos auditorių, turi tik vienos rūšies oficialias finansines ataskaitas, būtent parengtas ir patikrintas auditorių pagal taikomus nacionalinės teisės aktus. Pagal Reglamento Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo 4 straipsnį TFAS standartai privalomai taikomi tik nuo 2005 finansinių metų. 2004 finansi-

nių metų finansinės ataskaitos „derinimas“ su TFAS standartais Reglamente Nr. 707/2004, iš dalies keičiančiame Reglamentą Nr. 1725/2003, priimančiame tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Reglamentą Nr. 1606/2002, numatytas tik siekiant palengvinti perėjimą nuo senų apskaitos standartų prie naujųjų ir suteikti akcininkams ir investuotojams orientyrą, su kuriuo reikėtų lyginti 2005 finansinių metų finansines ataskaitas, kurios yra pirmosios naujais apskaitos standartais grindžiamos finansinės ataskaitos. Be to, tik palyginimo tikslais parengtos 2004 finansinių metų „suderintos“ finansinės ataskaitos nesuteikia tokių pačių garantijų kaip oficialiai patvirtintos bendraisiais apskaitos principais pagrįstos finansinės ataskaitos, kurios turi būti patikrintos auditorių. Darytina išvada, jog nėra svarbu tai, kad nauji teisės aktai, susiję su TFAS standartais, galiojo oficialaus pasiūlymo pirkti paskelbimo dieną 2005 metais.

(žr. 128, 129 punktus)

7. Nors Bendrijos sistema koncentracijų srityje leidžia atsizvelgti į įmonės veikloje buvusius įvykius pasibaigus paskutiniams finansiniams metams, kaip antai įmonių įsigijimus ar perleidimus einamaisiais metais, kaip tai matyti iš pranešimo dėl apyvartos skaičiavimo pagal Reglamentą Nr. 4064/89 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės, šia prielaida

iš principo siekiama atsižvelgti į įmonės ekonominės padėties pasikeitimus, o ne atlikti visapusišką nepasikeitusios realios ekonominės būklės finansinių ataskaitų tyrimą. Jei kiekvienu atveju Bendrijos reglamento dėl koncentracijų taikymas priklausytų nuo Komisijos pakartotinio suinteresuotųjų įmonių finansinių ataskaitų visapusiško tyrimo, tai prieštarautų teisinio saugumo ir greitumo principams, kurių siekia Bendrijos teisės aktų leidėjas.

Kita vertus, ta aplinkybė, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas manė, jog remiantis Reglamentu Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo įtvirtintais tarptautiniais apskaitos standartais galima gauti tikslų įmonių finansinės padėties vaizdą, *ipso facto* nereiškia, kad šie standartai yra techniškai pranašesni įgyvendinant Reglamento Nr. 139/2004 5 straipsnį, lyginant juos su apskaitos standartais, taikomais pagal nacionalinės teisės aktus, galiojusius iki 2005 m. sausio 1 dienos. Reglamentas Nr. 1606/2002, priimtas pagal EB 95 straipsnio 1 dalį, yra derinimo priemonė ir jame niekaip nevertinamos skirtingos nacionalinės nuostatos.

(žr. 132 punktą)

(žr. 144, 145 punktus)

8. Tikslas įvertinti įmonių ekonominę galią neįpareigoja Komisijos atskiru Reglamentu Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės 1 ir 5 straipsnių taikymo atveju bendrai įvertinti Bendrijos teisės numatytų skirtingų apskaitos standartų pranašumą, ypač jei egzistuoja taikant vieną šių standartų auditorių patikrintos finansinės ataskaitos ir jei tiek pagal taikomą nacionalinę teisę, tiek pagal Bendrijos teisę buvo reikalaujama taikyti kaip tik šį standartą.

9. Kaip tai matyti iš pranešimo dėl apyvartos skaičiavimo pagal Reglamentą Nr. 4064/89 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės, suinteresuotųjų įmonių apyvartos turi būti apskaičiuotos remiantis patikimais, objektyviais ir lengvai patikrinamais duomenimis. Nors pranešimo 26 punkte nurodoma, kad Komisija „paprastai remiasi auditorių patikrintomis ar kitomis galutinėmis finansinėmis ataskaitomis <...>“ ir kad „bet kuriuo abejotinu atveju Komisija pasitiki bendrovės valdymo ar kitomis laikino pobūdžio ataskaitomis, išskyrus ypatingas aplinkybes“, tai nereiškia, kad pranešime vienodai vertinamos audito-

rių patikrintos finansinės ataskaitos ir „kitos galutinės finansinės ataskaitos“. Pranešimo 26 punktą negali būti aiškinamas kaip suteikiantis kelias laisvai pasirenkamas alternatyvas, bet kaip skirtas ypatingiems atvejams, kai paskutiniaisiais finansiniais metais nėra auditorių patikrintų finansinių ataskaitų. Be kita ko, pranešimo 27 punkte daroma nuoroda tik į paskutinių finansinių metų auditorių patikrintas finansines ataskaitas, o ne į „kitas galutines finansines ataskaitas“.

kurie daro poveikį suinteresuotųjų įmonių ekonominei tikrovei (po patikrintų finansinių ataskaitų įvykdytas įsigijimas ir perleidimas, gamyklos uždarymas).

(žr. 179 punktą)

(žr. 146 punktą)

10. Pranešimo dėl apyvartos skaičiavimo pagal Reglamentą Nr. 4064/89 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės 26–27 punktuose nurodytos išimtinės aplinkybės, kurios leidžia Komisijai pasitikėti bendrovės valdymo ar kitomis laikino pobūdžio ataskaitomis, išskyrus kiek tai susiję su skirtumais nuo ne Europos Sąjungos valstybių narių apskaitos standartų, tik remiasi būtinybe atsižvelgti į svarbius ir nuolatinius pasikeitimus,

11. Kaip nurodyta pranešimo dėl apyvartos skaičiavimo pagal Reglamentą Nr. 4064/89 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės 9 punkte pagal minėto reglamento 5 straipsnyje nustatytą apibrėžimą „apyvarta susideda iš sumų <...> iš produktų pardavimo ir paslaugų teikimo“.

Išimties tvarka, esant tam tikroms aplinkybėms, pranešime numatyta galimybė apskaičiuoti apyvartą kitaip nei remiantis produktų pardavimo ir paslaugų teikimo visuma. Pranešimo 13 punkte šiuo klausimu nurodoma, kad paslaugų bendrovės, atliekančios tarpininko vaidmenį, apyvartą gali sudaryti tik jos gauti komisiniai mokesčiai. Šis pranešimo punktas yra susijęs su ypatinga tarpininkų, priklausančių tik paslaugų sektoriui ir kurių vienintelį gaunamą atlygį sudaro

jų gaunami komisiniai mokesčiai, kategorija. Vadinasi, kalbama apie bendros taisyklės, pagal kurią atitinkama apyvarta apskaičiuojama atsižvelgiant į bendrą pardavimo sumą, išimtį. Taigi ši „tarpininko“ sąvoka turi būti aiškinama griežtai.

Darytina išvada, kad skirstomųjų tinklų operatorių veikla, kurią visų pirma sudaro elektros energijos arba dujų įsigijimas iš jų tiekėjų, paskirstymas ir pardavimas galutiniam vartotojui, nėra

laikoma paslaugų teikimu, kai produktas tik pateikiamas gamintojų ar kitų ūkio subjektų sąskaita. Taigi teisiniu požiūriu tokia skirstymo įmonė negali būti laikoma tik tarpininku pranešimo 13 punkto prasme ir iš esmės jai negali būti taikoma ten numatyta išimtis, nes jos už skirstymo veiklą gautos pajamos atitinka jos įprastinę veiklą Reglamento Nr. 4064/89 5 straipsnio 1 dalies prasme.

(žr. 203, 208, 210, 211, 216 punktus)